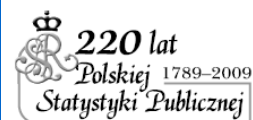




URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE



31-223 Kraków, ul. Kazimierza Wyki 3
e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 012 415 60 11 Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

Informacja sygnalna - Nr 23

Data opracowania - październik 2009 r.

OCHRONA ZDROWIA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2008 R.

Województwo małopolskie, według stanu w dniu 31 XII 2008 r., zamieszkiwało 3287,1 tys. osób, tj. o 8,1 tys. więcej niż w roku ubiegłym. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 20,4%, produkcyjnym - 63,5%, a poprodukcyjnym - 16,1%.

Opiekę medyczną mieszkańców województwa sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wraz ze służbami medycyny pracy oraz prywatna praktyka lekarska finansowana ze środków własnych pacjentów. Opieka zdrowotna o charakterze stacjonarnym świadczona była w szpitalach ogólnych oraz placówkach takich jak: zakłady opieki długoterminowej (zakłady opiekuńczo-lecznicze, pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja), zakłady leczenia uzdrowiskowego, zakłady psychiatryczne.

W ochronie zdrowia pracowało (według stanu w dniu 31 XII 2008 r.): 0,7 tys. lekarzy, 1,1 tys. lekarzy stomatologów, 15,8 tys. pielęgniarek (w tym 0,9 tys. z tytułem magistra pielęgniarstwa), 1,8 tys. położnych (w tym 22 z tytułem magistra położnictwa) oraz 2,2 tys. farmaceutów. Poza tym opiekę medyczną świadczyło 0,6 tys. fizjoterapeutów z wyższym wykształceniem, 0,7 tys. techników fizjoterapii, 0,4 tys. rehabilitantów z wyższym wykształceniem i 0,2 tys. techników masażyistów. W ochronie zdrowia pracowało również 0,9 tys. diagnostów laboratoryjnych, czyli 0,4 tys. analityków medycznych z tytułem magistra oraz 0,5 tys. pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w pracowniach diagnostycznych.

W końcu 2008 r. w województwie małopolskim funkcjonowało 61 **szpitali ogólnych**, z których do sektora publicznego zaliczało się 60,7%.

Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 44,2 łóżka w szpitalach ogólnych, czyli średnio 226 osób na 1 łóżko (stan w dniu 31 XII), *podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 48,1 (208 osób na 1 łóżko).*

Na oddziałach chorób wewnętrznych (bez kardiologicznych) znajdowało się 15,8% wszystkich dostępnych łóżek, chirurgii ogólnej -

10,5%, ginekologiczno-położniczych - 10,3%, rehabilitacyjnych - 7,4%, neonatologicznych - 6,3%, chirurgii urazowo-ortopedycznej - 5,9%, gruźlicy i chorób płuc oraz pediatrycznych - po 5,3%. Wśród wszystkich dostępnych łóżek 2792, tj. 19,2% przeznaczonych było dla dzieci do lat 18, a 2458, tj. 16,9% stanowiły łóżka

TABL.1 SZPITALA OGÓLNE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
Szpitale	63	61
publiczne	39	37
niepubliczne	24	24
Łóżka w szpitalach i filiach szpitali ..	13623	14536 ^a
publicznych	12945	13643
niepublicznych	678	893
Leczeni ^b w szpitalach	549402	620768 ^a
w tym dzieci do lat 18	91874	130774

^a Łącznie z neonatologią (miejscami/łóżkami dla dzieci i inkubatorami) - 912 łóżek (w szpitalach publicznych - 783); 38126 leczonych (dzieci do lat 18).

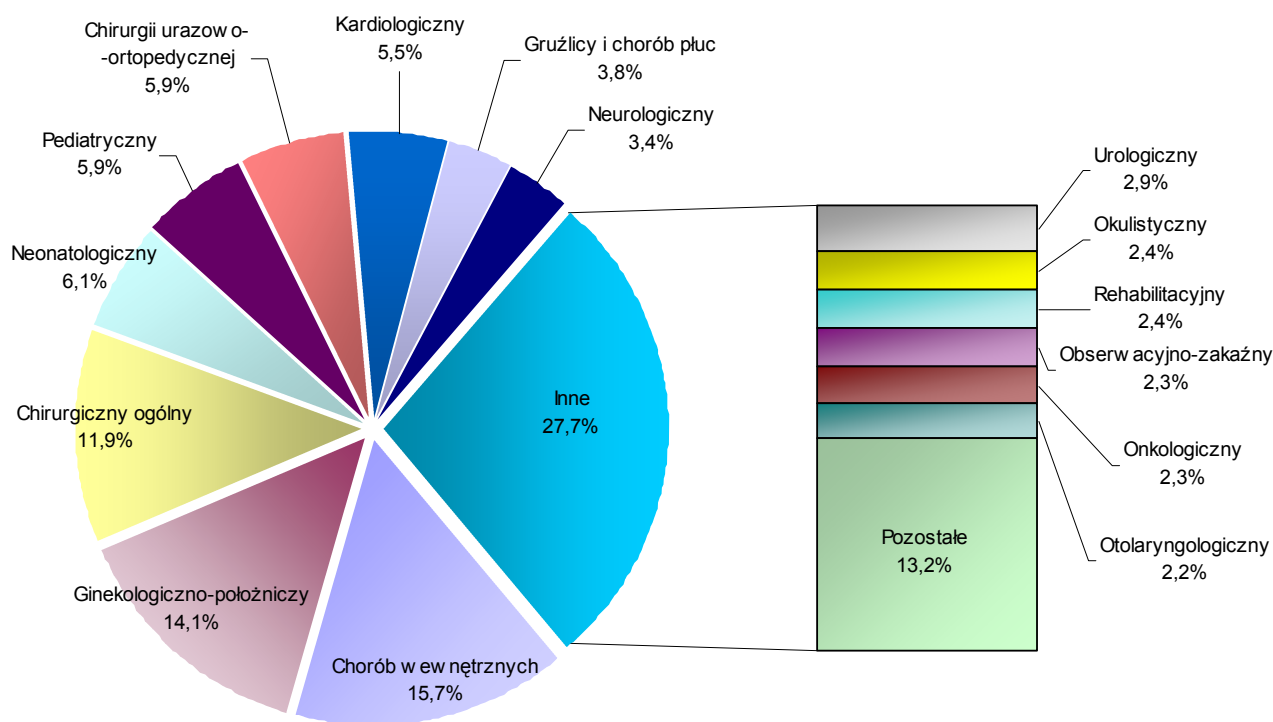
^b W ciągu roku, łącznie z ruchem międzyoddziałowym.

udostępnione klinikom. Przeciętnie 1 łóżko wykorzystywane było 270 dni. Oddziały chorób wewnętrznych charakteryzowały się najwyższą średnią liczbą łóżek przypadającą na 1 oddział, wynoszącą 50. Na 1 oddziale geriatrycznym znajdowało się 48 łóżek, na oddziałach gruźlicy i chorób płuc - średnio 46, psychiatrycznych - 44, rehabilitacyjnych - 43, podczas gdy średnia dla wszystkich oddziałów łącznie wynosiła 30. Dla pacjentów wymagających intensywnej opieki medycznej przygotowanych było 400 łóżek, a dla objętych intensywnym nadzorem kardiologicznym - 219.

W ciągu roku we wszystkich szpitalach w trybie stacjonarnym leczonych było 620,8 tys. osób (łącznie z ruchem międzyoddziałowym). Dzieci do lat 18 stanowiły 21,1% leczonych. Średni pobyt chorego w szpitalu ogólnym wyniósł 6,3 dnia. Na 10 tys. mieszkańców ze szpitalnej opieki medycznej w województwie skorzystało 1891 osób (w kraju - 2088).

W końcu 2008 r. na oddziałach szpitalnych znajdowało się 311 miejsc, z których korzystali pacjenci leczeni w trybie dziennym. W ciągu roku przyjęto ich 84,9 tys. i byli to głównie pacjenci szpitalnych oddziałów ratunkowych (59,8 tys., tj. 70,4%), które dysponują jedynie miejscami pobytu dziennego. Poza tym znaczną część pacjentów jednodniowych przyjęto na oddziałach onkologicznych (12,3 tys., 14,4%) i chirurgii ogólnej (6,5 tys., 7,6%).

Leczeni w szpitalach ogólnych i ich filiach według oddziałów w 2008 r.



TABL.2 PLACÓWKI OPIEKI STACJONARNEJ DŁUGOTERMINOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca stacjonarne	Pacjenci objęci opieką w ciągu roku
Ogółem 2007	32	2052	4876
..... 2008	35	2173	5462
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	29	1993	4316
w tym zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne	3	162	182
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2	97	156
Hospicja	4	83	990

Placówki świadczące **opiekę stacjonarną długoterminową** w 2008 r. objęły opieką 5,5 tys. osób. Według stanu w końcu poprzedniego roku w tego typu placówkach przebywało 1970 pacjentów. W ciągu roku 2008 przybyły 3492 osoby, a ubyły z różnych przyczyn - 3332. Przeciętnie 1 pacjent przebywał

w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym - 210,5 dnia, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym (bez psychiatrycznych) - 163,4 dnia, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym - 263,5 dnia, w hospicjum 27,1 dnia. Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze świadczyły także opiekę domową, z której w ciągu roku skorzystały 43 osoby. Na 10 tys. mieszkańców województwa z opieki świadczonej przez stacjonarne zakłady opieki długoterminowej skorzystało prawie 17 osób.

Na terenie województwa według stanu w dniu 31 XII 2008 r. działały 3 **zakłady opieki psychiatrycznej**, do których zaliczały się 2 szpitale psychiatryczne i 1 ośrodek MONAR. Łączna liczba łóżek rzeczywistych we wszystkich obiektach wyniosła 1168. W ciągu roku leczeniem objęto 12,0 tys. osób, o 2,0% więcej niż w roku poprzednim. Średni czas pobytu pacjenta na leczeniu psychiatrycznym wyniósł 33,6 dnia.

Z usług placówek **lecznictwa uzdrowiskowego** w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej skorzystało w ciągu 2008 r. 90,7 tys. kuracjuszy, czyli o 1,1% więcej niż w poprzednim roku. W sanatoriach uzdrowiskowych przebywało 56,0 tys. pacjentów stacjonarnych, a poza tym przyjęto 3,5 tys. pacjentów ambulatoryjnych. Ze świadczeń szpitali uzdrowiskowych w trybie stacjonarnym skorzystało 14,3 tys. osób, a w trybie ambulatoryjnym - 0,2 tys. osób. Zakłady

TABL.3 PLACÓWKI LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Liczba łóżek	Kuracjusze lecznictwa stacjonarnego i ambulatoryjnego
	stan w dniu 31 XII		
Ogółem	48	5463	89713
2007	49	5385	90706
Szpitale uzdrowiskowe	7	1127	14477
Sanatoria uzdrowiskowe	34	4258	59546
Zakłady przyrodolecznicze ...	3	-	10313
Przychodnie uzdrowiskowe ..	5	-	6370

przyrodolecznicze i przychodnie uzdrowiskowe przyjęły 16,7 tys. pacjentów lecznictwa ambulatoryjnego. W poprzednim roku wszystkie zakłady świadczące usługi z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego przyjęły o 9,6% więcej pacjentów stacjonarnych i o 38,1% mniej pacjentów ambulatoryjnych. Średni czas pobytu pacjenta w stacjonarnych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego wyniósł 18 dni (17 dni w sanatoriach uzdrowiskowych, 20 - w szpitalach uzdrowiskowych). Pacjenci lecznictwa uzdrowiskowego mogli korzystać z różnorodnych zabiegów leczniczych. Łącznie wykonano 3343,9 tys. zabiegów, na które składało się między innymi: 349,9 tys. inhalacji, 304,8 tys. masaży, 284,2 tys. zabiegów borowinowych, 129,2 tys. kąpiele mineralnych, 52,3 tys. kąpiele CO₂, 15,3 tys. zabiegów parafinowych, ponadto 823,1 tys. razy zastosowano kinezyterapię, 481,9 tys. - elektrolecznictwo, 442,4 tys. - wodolecznictwo, 276,7 tys. - światłolecznictwo i 108,4 tys. - krioterapię.

Podstawową opiekę zdrowotną ludności świadczyły publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz służby medycyny pracy, jak również lekarze prowadzący indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie i stomatologiczne. Informacje zamieszczone w notatce nie ujmują działalności lekarzy i lekarzy stomatologów prowadzących praktykę lekarską w prywatnych gabinetach, w których porady opłacane są przez pacjentów.

W końcu 2008 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 7,2 tys. podmiotów prowadzących praktykę lekarską oraz 2,1 tys. podmiotów prowadzących działalność stomatologiczną.

TABL.4 PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
Ogółem	1735	1589
Zakłady opieki zdrowotnej	1280	1304
ogólnodostępne	1241	995
służb medycyny pracy	39	309
publiczne	312	314
niepubliczne	968	990
Praktyki lekarskie	455	285
w miastach	280	158
na wsi	175	127

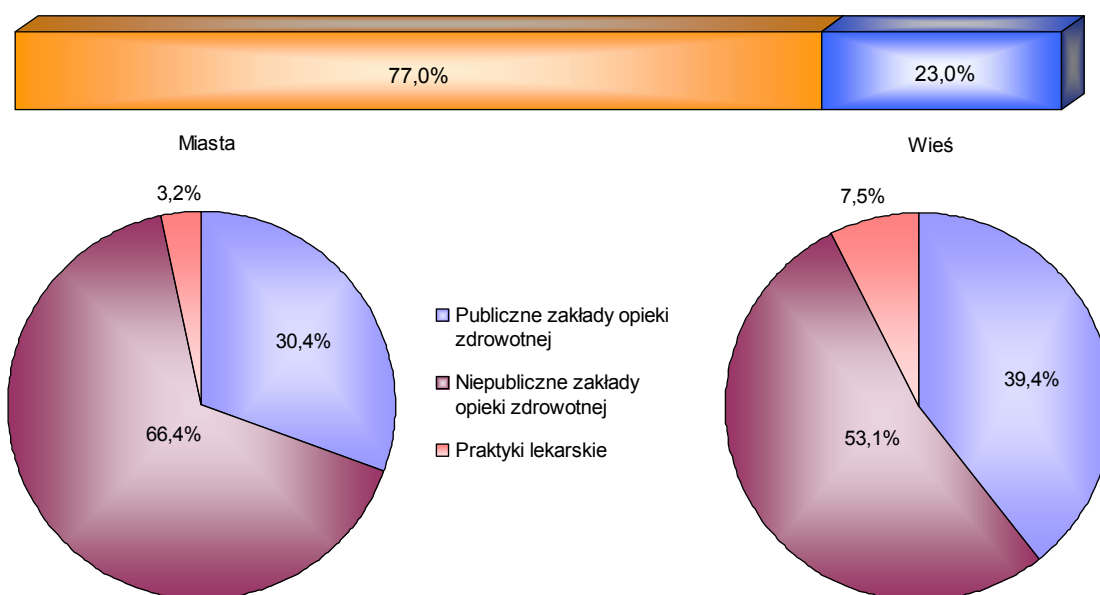
Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w ciągu 2008 r. udzieliły 25,0 mln porad. Porady ambulatoryjne udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych pacjentom niehospitalizowanym stanowiły 1,8% (442,9 tys.). Porad tych nie uwzględniają informacje przedstawione w dalszej części opisu dotyczącego ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W poradniach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odnotowano 21,9 mln porad lekarskich, w tym 9,4 mln zostało udzielonych w poradniach specjalistycznej opieki zdrowotnej. Lekarze stomatolodzy udzielili 2605,3 tys. porad. W ramach ogólnodostępnej stomatologicznej opieki zdrowotnej udzielono 2604,6 tys. porad, a w tym: 1861,7 tys. w ramach stomatologii zachowawczej, 183,7 tys. porad ortodontycznych, 125,9 tys. z zakresu chirurgii stomatologicznej, 108,3 tys. z zakresu protetyki. W poradniach specjalizujących się w chorobach wewnętrznych lekarze specjaliści udzielili 434,3 tys. porad, w poradniach chirurgicznych - 1300,2 tys., ginekologiczno-położniczych - 1111,1 tys., okulistycznych - 973,9 tys., otolaryngologicznych - 722,0 tys., neurologicznych - 601,4 tys., kardiologicznych - 586,4 tys., dermatologicznych - 480,0 tys., zdrowia psychicznego - 442,0 tys., gruźlicy i chorób płuc - 279,7 tys., alergologicznych - 287,8 tys., pediatrycznych - 130,9 tys. W ramach służb medycyny pracy udzielono 657,2 tys. porad. Badaniami profilaktycznymi objęto 421,0 tys. osób.

W ogólnodostępnych poradniach podstawowej opieki zdrowotnej w województwie udzielono 12,5 mln porad, w tym w ramach lekarskich wizyt domowych - 2,2%. Dzieciom i młodzieży do lat 18 udzielono 26,7% wszystkich porad, które były świadczone w tego typu poradniach, a osobom starszym w wieku 65 lat i więcej - 26,5%.

Na terenie Krakowa zlokalizowanych było 32,7% publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 13,7% praktyk lekarskich. W placówkach tych udzielono 7,4 mln porad lekarskich (33,5% udzielonych w województwie) i 856,7 tys. stomatologicznych (32,9%).

Porady udzielone w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2008 r.



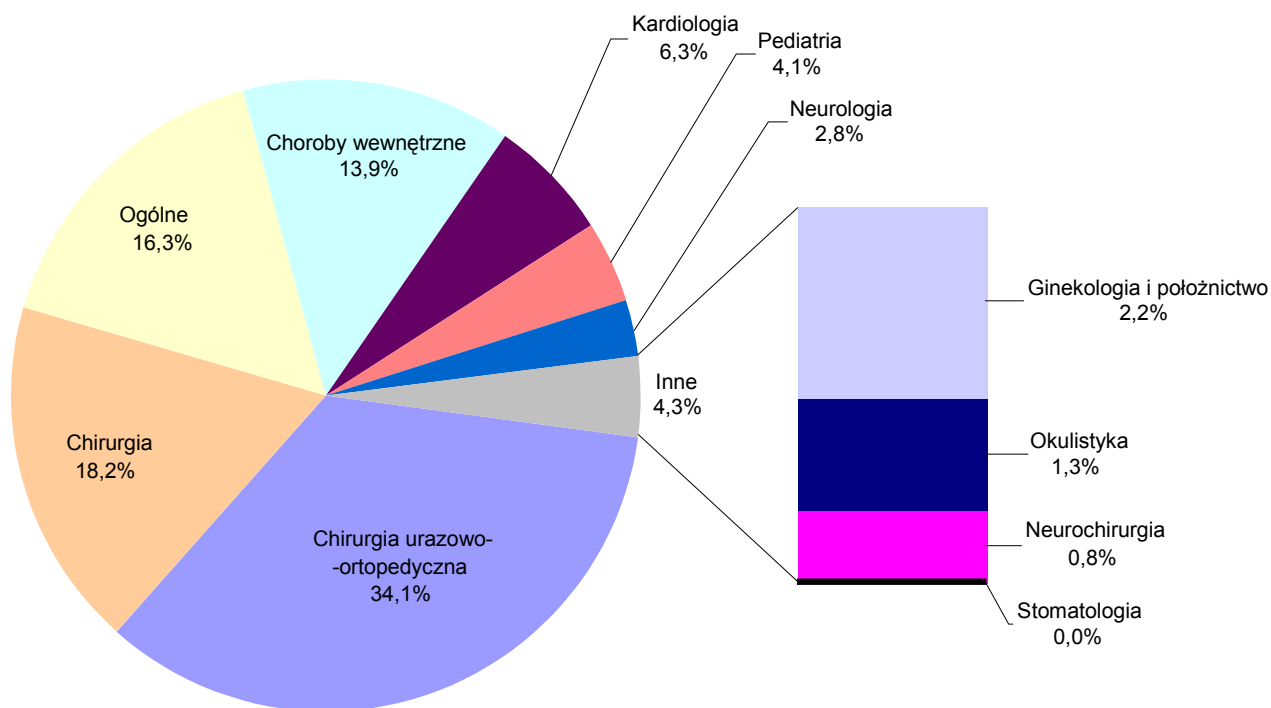
Na 1 mieszkańca województwa przypadało 7,5 porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, tj. tyle samo, co w roku poprzednim. Przewyższyły pod tym względem miasta: Tarnów ze średnią 13,6, Nowy Sącz - 12,0 oraz Kraków - 10,9. Najmniej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w placówkach z terenu powiatów: tarnowskiego (4,7), nowotarskiego (5,0), dąbrowskiego i nowosądeckiego (po 5,1).

Pomoc medyczną w nagłych przypadkach (według stanu w dniu 31 XII) świadczyło 118 zespołów ratownictwa medycznego, w tym 21 zespołów wypadkowych i 20 zespołów reanimacyjnych. Działalność prowadziło także 21 szpitalnych oddziałów ratunkowych, gdzie udzielano świadczeń opieki zdrowotnej osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Jednostkami współpracującymi w zakresie doraźnej jednorazowej pomocy były 4 izby przyjęć.

TABL.5 MEDYCZNE DZIAŁANIA RATOWNICZE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
Wyjazdy na miejsce zdarzenia	229858	214018
w tym:		
ruch uliczno-drogowy	17053	15449
praca	2340	2042
szkoła	1353	1324
dom	154059	137680
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia .	230679	218278
w tym w wieku 0-18 lat	18745	19189
na 1000 ludności	70,4	66,5

Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym według zakresu świadczenia w 2008 r.



W 2008 r. zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego 214,0 tys. razy wyjeżdżały na miejsce zdarzenia, tj. o 15,8 tys. razy mniej niż w 2007 r. Najczęściej były to wyjazdy do zdarzeń, które miały miejsce w domu - 64,3% wyjazdów. Zdarzenia w ruchu uliczno-drogowym spowodowały 7,2% wyjazdów. Wyjazdy do pracy poszkodowanego stanowiły 1,0%. Najrzadziej wyjeżdżano do szkół - 0,6% wyjazdów.

Podczas wyjazdów i w trybie ambulatoryjnym jednostki ratownictwa medycznego obsłużyły w ciągu całego roku 717,9 tys. osób, tj. o 21,8 tys. mniej niż w roku poprzednim. W izbach przyjęć i w szpitalnych oddziałach ratunkowych z pomocy skorzystało 499,6 tys. osób. Wśród wszystkich osób, którym udzielono

świadczenia zdrowotnego dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat stanowiły 17,7%. Udział osób starszych, w wieku 65 lat i więcej, wyniósł 23,7%.

Sprzedaż leków i środków medycznych w końcu 2008 r. prowadziło 930 aptek oraz 97 punktów aptecznych. W odniesieniu do stanu sprzed roku ubyło 11 aptek i 4 punkty apteczne. Dyżury nocne pełniło 218 aptek, spośród których dyżury nocne okresowe pełniły 193 apteki, natomiast stałe - 25. Na terenach wiejskich działalność prowadziło 212 aptek oraz 95 punktów aptecznych.

W aptekach i punktach aptecznych w końcu grudnia 2008 r. pracowało 5006 osób, w tym 2094 magistrów farmacji oraz 1869 techników farmaceutycznych.

Najwięcej aptek działało na terenie Krakowa (279 placówek), Tarnowa (56), Nowego Sącza (44) oraz powiatów: krakowskiego (47), nowotarskiego (45) i nowosądeckiego (40).

Zwiększyła się liczba osób przypadających na jedną aptekę i punkt apteczny z 3147 osób w końcu 2007 r. do 3201 według stanu odnotowanego rok później (w miastach wzrosła z 2231 do 2246; na wsi z 5251 do 5439).

W końcu 2008 r. na terenie województwa działały 33 **żłobki** i 1 oddział żłobkowy. Placówki te zaliczane są również do systemu opieki zdrowotnej. Udzielane są w nich świadczenia zdrowotne obejmujące swoim zakresem działania profilaktyczne i opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3, w czasie pracy rodziców lub opiekunów. Łącznie w dyspozycji placówek żłobkowych znajdowały się 2374 miejsca rzeczywiste w pełni przygotowane na przyjęcie dziecka. Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach przypadało 51,0 miejsc, czyli nieznacznie więcej niż rok wcześniej.

W 2008 r. we wszystkich placówkach żłobkowych opieką objęto 4611 dzieci, tj. o 189 więcej niż w ciągu poprzedniego roku. W końcu 2008 r. odnotowano 2500 wychowanków, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły 2-latki (1184 dzieci, czyli 47,4%). Na 1000 dzieci do lat 3 w województwie, 24,1 przebywało w żłobkach. Przeciętny pobyt dziecka wyniósł 77,8 dnia i był o 4,1 dnia dłuższy niż w 2007 r.

Według stanu w dniu 31 XII, łącznie we wszystkich placówkach pracowały 573 osoby, w tym 74 pielęgniarki.

Najwięcej placówek działało na terenie Krakowa (22). W Tarnowie funkcjonowało 6 żłobków. Po 1 odnotowano w powiatach: chrzanowskim, krakowskim, limanowskim, myślenickim i mieście Nowy Sącz. Oddział żłobkowy funkcjonował w powiecie wielickim.

Na rzecz zakładów świadczących opiekę zdrowotną pracowały **punkty krwiodawstwa**. W 2008 r., według stanu w dniu 31 XII, działalność prowadziło jedno Regionalne Centrum Krwiodawstwa posiadające 17 oddziałów terenowych. Do placówek tych w ciągu roku zgłosiło się 44,6 tys. krwiodawców, w tym 44,5 tys. honorowych. Łącznie pobrano 75,0 tys. jednostek krwi pełnej (1 jednostka równa się 450 ml). Wyprodukowano 74,4 tys. jednostek koncentratu krwinek czerwonych i 74,6 tys. jednostek osocza (licząc w jednostkach świeżo mrożonego osocza - 1 taka jednostka odpowiada 200 ml). Przedstawione informacje Instytutu Hematologii i Transfuzjologii nie uwzględniają danych MON i MSWiA.

Do opracowania notatki wykorzystano dane ze sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdawczości resortowej Ministerstwa Zdrowia. Niektóre informacje mogą mieć charakter wstępny.